

I Mallorca va ser un clam per la història

"Som comunitat històrica". Una evidència que a Madrid no volen veure, però que milers de balears reclamaren el passat 18 de maig amb el mosaic més gran i impressionant que es recorda a l'illa de Mallorca.

Milers de mallorquins ompliren la plaça Major de Palma per reclamar que les Illes Balears siguin considerades el que són realment: comunitat històrica. Més enllà de l'assistència —que va ser molt important—, la gran contribució de la diada per la llengua i l'autogovern va ser la unanimitat a l'hora de reclamar justícia per a les Balears. Poques vegades —segurament cap— s'han pogut veure representants de tants àmbits, i tan diversos, expressant una mateixa reivindicació.

La diada s'havia començat a escalfar la vigília. El Correllengua, organitzat per la Plataforma de Joves de Mallorca per la Llengua, va recórrer al llarg del divendres i dissabte bona part de la geografia mallorquina. Va ser una bona manera d'animar, per quasi tots els pobles, a la participació. Els recorreguts de les quatre flames coincidiren en el tram final. Cap a les 18.00 hores les flames feien la seva aparició —acompanyades d'un considerable nombre de corredors— a la Rambla de Ciutat. Des d'allà, persones molt significatives per al moviment en defensa de la llengua, portaren les quatre flames fins la plaça Major. Entre d'altres hi havia els escriptors Antoni Serra, Biel Mesquida; la vídua de Josep Maria Llompart, Encarnació Vinyes; Paquita Bosch, històrica lluitadora pel país; l'ex-president de l'Obra Cultural Balear, Climent Garau... Especial objectiu dels flaixos fotogràfics

va ser Tonina, la filla del president del Govern, Cristòfol Soler, que també va portar la flama durant el darrer tram.

Prop de les 18.30 les quatre flames entraren, enmig d'un gran aplaudiment, a la plaça. Obrien camí una vintena de xeremiers. Biel Mesquida, Climent Garau, Carles Magrinyà i Aina Ginard les portaren fins l'escenari, on

La imatge del 18 de maig a Mallorca va ser històrica: un immens mosaic reclamant justícia per a les Illes Balears.

foren rebudes pels representants de totes les associacions que s'adheriren a l'acte. Aina Ginard, una mallorquina que representà l'illa als Jocs Paralímpics d'Atlanta, i Carles Magrinyà, simbolitzaven l'esforç, la decisió i la continuïtat històrica de la lluita per la llengua: Magrinyà és el nét de Paquita Bosch i Josep Maria Magrinyà, dues de les persones que més calladament, però amb gran efectivitat, han lluitat des de fa moltes dècades per la llengua i el país.

Arribava el moment de la veri-

tat. El repte era que la plaça fos prou plena perquè des de l'helicòpter —amb un fotògraf i una televisió que durien l'escena del dia pertot arreu— es pogués captar una imatge que s'endevinava històrica: un enorme mosaic fet per milers de mallorquins reclamant la consideració de comunitat històrica. Hi havia nervis. Però tot va sortir perfecte. No solament en una, en dues ocasions es va construir el gran lema. Fins i tot amb bona part dels assistents botant, donant així l'efecte visual d'unes mediterrànies onades. Les lletres vermelles del lema havien estat preparades a consciència. Aquestes no podien fallar. El que era una incògnita era saber si el previst fons —groc— seria suficient per realçar la llegenda. El resultat va superar les expectatives. Milers de cartolines grogues formaren un fons que omplí de banda a banda la històrica plaça. Va ser, diu la història, en un racó d'aquesta plaça ciutadana on va néixer Ramon Llull.

Unanimitat. Els presents, tant a l'escenari com entre el públic, demostraven la unanimitat de la reivindicació. Josep Oliver, president de la CAEB (Confederació d'Associacions Empresariales de Balears) va fer el primer parlament: "aquesta és la prova del que necessitam. Necessitam decidir a ca nostra. I per això és imprescindible que ens escoltin els representants polítics, el quals han de tenir capacitat per decidir". Joan Bonet —conegut

JOAN CELIÀ

EFE

com "Bonet de ses pipes", perquè és un artesà que crea pipes, és un home sempre present en totes les reivindicacions lingüístiques i nacionalistes— va fer el parlament segurament més emotiu: "nosaltres no volem ser més que ningú... però tampoc menys que ningú". Bonet va fer esclatar tota la plaça en un sol clam: "noltros també hi som", fent referència a la necessitat de ser escoltats per Madrid. El darrer parlament de l'horabaixa va anar a càrrec del president de l'Obra Cultural Balear (OCB), Antoni Mir, el qual va establir un paral·lelisme entre la diada i la manifestació històrica —i ja mítica per al nacionalisme mallorquí— del 29 d'octubre de 1977: "Fa vint anys, en aquesta mateixa plaça, també el poble de Mallorca va ser aquí, demanant l'autonomia, demanant l'Estatut... i el tenim, però no en tenim prou. Es massa petit. Ens va estret. Per això som aquí avui. Perquè volem un altre estatut, molt millor, més ample". El president de l'OCB va demanar als polítics, presents entre el públic de la plaça, que es posassin d'acord: "Des d'aquí i en nom de tots vosaltres i d'aquesta societat civil, deman que els representants de les Illes Balears també facin pinya, es posin d'acord i aconseguixin i facin possible que en aquesta legislatura aconseguim l'equiparació amb les comunitats històriques. I al Govern de Madrid, que escolti aquest crit".

Entre el públic que escoltava els

JOAN CELIÀ

JOAN CELIÀ

Diversos moments de la celebració de la jornada històrica. Un dels actes més emotius va ser la configuració del gran mosaic fet per milers de mallorquins reclamant la consideració de comunitat històrica. El president Soler (al costat d'aquestes línies) també va donar suport a la iniciativa per la cultura i la llengua. Baix, Josep Oliver, president de la CAEB (Confederació d'Associacions Empresarials de Balears), qui va protagonitzar un reivindicatiu parlament.

JOAN CELIÀ

JOAN CELIÀ

JOAN CELIÀ

**El 18 de maig
tanca una
mena de cycle
reivindicatiu
iniciat amb
la diada
autonòmica
de 1977.**

Dalt a la dreta, el president de l'OCB, Antoni Mir, fa el seu parlament. Baix, a l'esquerra, Biel Mesquida i Climent Garau (antic president de l'OCB) a sobre l'escenari. La jornada reivindicativa va comptar amb el suport de gairebé tots els sectors de la societat mallorquina.

discursos reivindicatius hi eren, entre d'altres dirigents del PP, el conselleria de Cultura Bartomeu Rotger i el mateix president Cristòfol Soler. Rotger, que l'any passat va ser l'objectiu de la diada que es va fer contra la seva política lingüística –i en general contra el govern de Canellas– es va mostrar molt somrient i va dir: “cada cop hi ha més impuls i sensibilització per portar endavant la normalització de la nostra llengua”. També va reiterar que la seva famosa ordre “no s’havia entès, però ara s’ha vist que és un bon instrument que ha donat resultats satisfactoris”, segons va declarar a la premsa. Per la seva part, el president Soler va manifestar que la diada era positiva per a les Balears perquè “la gent ha sortit al carrer per demanar ma-

jors quotes d'autogovern i per defensar la nostra pròpia llengua”.

Més enllà de declaracions formals, el portaveu parlamentari del PSM-Nacionalistes de Mallorca, Pere Sampol, va fer passes concretes. El dilluns matí va demanar al president del Parlament, Joan Huguet, que començàs el procés per debatre la reforma de l'Estatut. Esquerra Unida es va mostrar favorable a aquesta possibilitat.

1977-1996. La diada del passat 18 de maig completa una mena de cycle reivindicatiu que s'inicià el 1977. En aquella ocasió (el 29 d'octubre de 1977) milers de mallorquins es manifestaren, seguint la crida unitària de tots els partits polítics i moltes associacions, en favor de l'Estatut d'autonomia.

En aquells moments fins i tot es dubtava que Balears pogués tenir autonomia. Amb el desenvolupament polític posterior, fruit del pacte autonòmic entre UCD i PSOE, el cop d'estat, el canvi de via per accedir a l'autonomia i, sobretot, amb la victòria d'Aliança Popular a les primeres eleccions autonòmiques (1983), hi hagué una gran desmobilització. De fet, fins la tardor de 1994 (promulgació de l'Ordre Rotger i inici de la contestació) no es va tornar a activar. La primavera de 1995, la primera diada contra la política lingüística de Canellas, va mostrar una nova força. Els fets posteriors –dimissió de Canellas i accés de Soler a la presidència del govern– han portat un alè d'esperança a amples sectors socials. La diada del dia 18 va mostrar el clam de gairebé tots els sectors de la societat mallorquina en favor de la consideració de comunitat històrica, en raó de la història, la geografia, la cultura i, especialment, la llengua.

Dinou anys després d'aquell 1977, Josep Maria Llompart ja no va poder cridar enèrgicament “català!, català!, català!”, com va fer aquell 29 d'octubre quan un grup d'ignorants interromperen el seu discurs. No hi hagué ignorants ni esvalotadors... ni Llompart. Tothom va enyorar l'energia del patriarca. Però el seu esperit va cridar per boca de milers de balears. De quasi tots els balears, probablement.

Miquel Payeras